

Rzeki Ziemi Olkuskiej

Rzeki Ziemi olkuskiej należą do **dorzecza Wisły**.

Przez Ziemię Olkuską przepływa **Biała Przemsza** i jej dopływy oraz **Pilica, Szreniawa, Dłubnia, Prądnik i lewe dopływy Rudawy**.

Biała Przemsza wypływa z torfowiska w Wolbromiu i przepływa m. in. przez Chrzęstowice, Golczowice, Klucze, Okradzionów, Sławków.

Dzieli na pół Pustynię Błędowską.

Cechy tej rzeki to: rozlewistość, odnogi, meandry, moczary i stawki.

Dopływem Białej Przemszy jest **potok Biała**, który wypływa z Pustyni Błędowskiej.

We wsi Chechło do Białej Przemszy wpada rzeczka **Centuria**.

Niedaleko Boru Biskupiego płynie **potok Jaworznik**, który jest dopływem Białej Przemszy.

Nieopodal wsi Sieniczno, wypływa **rzeka Baba**. Jej źródłami są cztery wywierzyska. Baba płynie wokół Olewina, płynie na powierzchni przez 7 kilometrów a następnie zanika i płynie pod ziemią. Wypływa razem ze swoim dopływem **rzeczką Witeradówką** w Pustyni Starczynowskiej i koło Bukowna wpada do **Sztoły**.

To właśnie nad rzekę Babę przeniesiono Olkusz z jego dawnego miejsca – Starego Olkusza.

W XVII w. wskutek niewłaściwej eksploatacji olkuskich kopalń, Baba zalewała ich korytarze i wody trzeba było wypompowywać.

Sztoła bierze początek między Żuradą a Podlesiem. Dopływa do zbiornika „Leśny dwór” w Bukownie. Wpływa do Białej Przemszy w osadzie Ryszka w Sławkowie. Posiada czyste wody i słynie z hodowli pstrąga.

Rzeka **Pilica** jest najdłuższym lewym dopływem Wisły. Wypływa z miejscowości Wola Kocikowa i przepływa m. in. przez: Żarnowiec (tu wpada do niej rzeczka Uniejówka).

Do Pilicy wpada **rzeka Żebrówka**, posiadająca swoje źródło w stawie w Dzwonowicach.

Z kolei **rzeka Szreniawa** wypływa z torfowiska w Wolbromiu. W Brzozówce i Wiechchowisku jest zasilana przez źródła.

Rzeka Dłubnia bierze początek ze wsi Jangrot. Przepływa m. in. przez Imbramowice. Jej dopływem jest **Minóżka**.

Ze źródeł krasowych we Sułoszowa wypływa **rzeka Prądnik** – lewy dopływ Wisły. Jej największym dopływem jest **Sąspówka**. Prądnik – inaczej Białucha, to bystra rzeka. Posiada

białe, wapienne koryto i wodę bogatą w wapienne osady. W górnym biegu przepływa przez teren Ojcowskiego Parku Narodowego w głębokim wąwozie.

W Prądniku żyją ryby: pstrąg potokowy i kleń. Koryto rzeki meandruje naturalnie i jest siedliskiem chronionych gatunków zwierząt. Wzdłuż Prądnika jest utworzony użytek ekologiczny „Dolina Prądnika”.

Rzeka Rudawa ma początek z potoków: Dulówki, Krzeszówki i Rudawki, które wypływają z Wyżyny Olkuskiej w okolicach Trzebini. Dopływy Rudawy to: górne odcinki **Szklarki i Czubrówki**. Rudawa płynie m. in. przez Rów Krzeszowicki.

Wody Ziemi Olkuskiej **łatwo wsiąkają w grunt i posiadają tendencję gromadzenia się pod powierzchnią** ze względu na przepuszczalność piasków i lessów czwartorzędowych, spękania wietrzeniowe i tektoniczne skały mezozoiczne.

W porównaniu do wód powierzchniowych, olkuskie **wody podziemne są obfitsze**.

Rzeki Ziemi Olkuskiej są urokliwe, warto je zobaczyć i wypocząć w ich okolicach.

Źródła:

-Władysław Nowak, Środowisko geograficzne, w: oprac. zbior. Feliks Kiryk, Ryszard Kołodziejczyk, Dzieje Olkusza i regionu olkuskiego, T. 1, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa – Kraków 1978, s. 6-10;

-Rzeka Baba, [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie: <
<http://olkuskieszlaki.olkusz.eu/atracje-turystyczne/rzeka-baba>>;

-Biała Przemsza, [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie:
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Bia%C5%82a_Przemsza >;

-Baba (dopływ Sztoły), [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie: <
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Baba_\(dop%C5%82yw_Szto%C5%82y\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Baba_(dop%C5%82yw_Szto%C5%82y))>;

-Sztoła, [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie:
<<https://pl.wikipedia.org/wiki/Szto%C5%82a> >;

-Pilica, [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie:
<<https://pl.wikipedia.org/wiki/Pilica> >;

-Szreniawa (dopływ Wisły), [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie: <
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Szreniawa_\(dop%C5%82yw_Wis%C5%82y\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Szreniawa_(dop%C5%82yw_Wis%C5%82y))>;

-Prądnik, [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie:
<<https://pl.wikipedia.org/wiki/Pr%C4%85dnik> >;

-Rudawa (rzeka), [online], [dostęp: 18 maja 2020], Dostępny w Internecie:
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Rudawa_\(rzeka\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Rudawa_(rzeka)).

Oprac. Iwona Rams